УДК 632.768.23Д:634.11

М. Д. Євтушенко, канд. біол. наук, І. В. Забродіна, канд. с.-г. наук
Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

ОСОБЛИВОСТІ ПОПУЛЯЦІЇ САДОВИХ ДОВГОНОСИКІВ У МОЛОДОМУ САДУ ННВЦ «ДОСЛІДНЕ ПОЛЕ» ХНАУ ім. В. В. ДОКУЧАЄВА

На садівництво в Україні припадає близько 10 % валової продукції рослинництва. Ґрунтово-кліматичні умови сприяють розвитку вирощування плодових культур. Проте останніми роками спостерігається спад виробництва.

Пальму першості серед усіх плодових культур в Україні вже багато років впевнено утримує яблуня.

Втрати продукції садівництва від шкідливих організмів, починаючи від посадки до промислової переробки або безпосереднього споживання, коливаються в межах 25–50 %. При оптимальному догляді, який виконується в країнах з високим рівнем сільськогосподарського виробництва, втрати врожаю від збудників хвороб і шкідників складають 25–30 %. Проблема недоотримання продукції садівництва пов’язана з постійним збільшенням чисельності шкідників, відсутності надійних і безпечних засобів захисту рослин, постійним та різким скороченням кратності застосування пестицидів. На шкідливих видів комах припадає 13,8 % всіх втрат.

Дослідження проводились протягом вегетаційного періоду 2012 р. в умовах молодого саду ННВЦ «Дослідне поле» ХНАУ ім. В. В. Докучаєва (2008 р. посадки). У саду вивчалося формування видового складу садових довгоносиків. Починаючи з фенофази набубнявіння бруньок на яблуні та протягом всього вегетаційного періоду проводили обліки методом струшування жуків з дерев для встановлення їх видового складу та чисельності.

Сад ННВЦ «Дослідне поле» ХНАУ ім. В. В. Докучаєва посаджений навесні 2008 р. дворічним садильним матеріалом. Молоді яблуневі насадження представлені таким сортовим складом: Гала, Джонаголд, Голден Делішес, Ліберті, Ренет Симиренко, Чемпіон, Рубін Стар.

В яблуневому саду ННВЦ «Дослідне поле» ХНАУ ім. В. В. Докучаєва було виявлено 4 види садових довгоносиків, це яблуневий квіткоїд — *Anthonomus pomorum* L., сірий бруньковий довгоносик — *Sciaphobus squalidus* Gyll. (*Coleoptera: Curculionidae*), букарка — *Coenorrhinus pauxillus* Germ., казарка — *Rhynchites bacchus* L. (*Coleoptera*: *Rhynchitidae*). Домінуючими видами виявилися букарка та яблуневий квіткоїд.

Співвідношення видів садових довгоносиків, які знаходились у кронах яблуневих насаджень було таким: букарка — 3,8 екз./дерево (67,5 %), яблуневий квіткоїд — 1,7 екз./дерево (30,2 %), сірий бруньковий довгоносик — 0,07 екз./дерево (1,2 %), казарка — 0,06 екз./дерево (1,1 %) (рисунок).

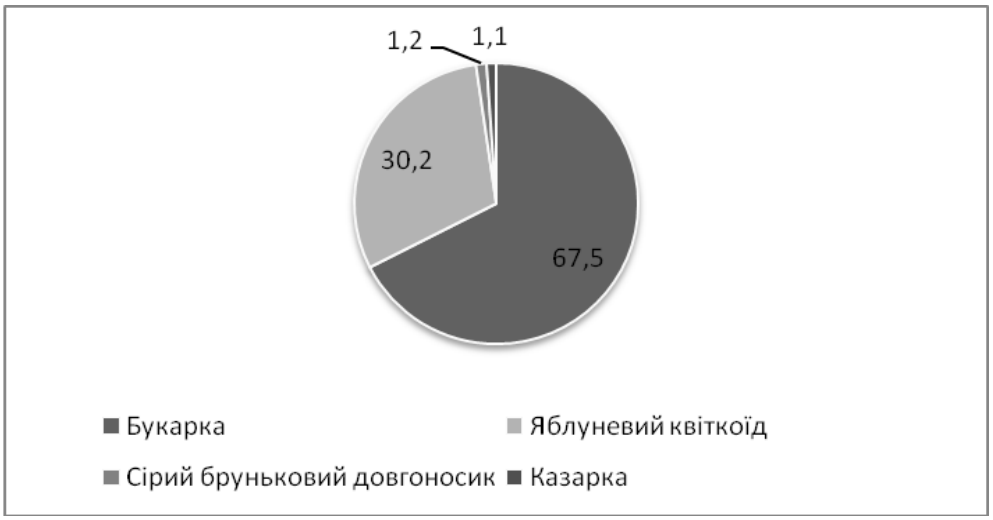

Співвідношення садових довгоносиків в саду ННВЦ «Дослідне поле» ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2012 р.

Середня заселеність крон дерев яблуні довгоносиками за всіма сортами становила 5,6 екз./дерево. Найбільш заселеним букаркою був сорт Ліберті, на якому щільність жуків становила 7,1 екз./дерево, яблуневим квіткоїдом — сорти Чемпіон (3,1 екз./дерево) і Гала (2,9 екз./дерево).

УДК. 632.7:633.85

М. Д. Євтушенко, канд. біол. наук,
С. В. Станкевич, В. В. Вільна, аспіранти*
Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

НАЙБІЛЬШ НЕБЕЗПЕЧНІ ШКІДНИКИ РІПАКА Й ГІРЧИЦІ НА ДОСЛІДНИХ ПОЛЯХ ІНСТИТУТУ РОСЛИННИЦТВА ІМ. В. Я. ЮР'ЄВА У 2012 Р.

Дослідження проводились на дослідних полях Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААНУ на посівах ярого ріпака, білої та сизої гірчиці під час їх вегетації за загальноприйнятими методиками.

У наших умовах олійні капустяні культури здатні пошкоджувати 53 види спеціалізованих та багатоїдних шкідників, але не всі вони завдають відчутної шкоди рослинам. Щороку деякі види заслуговують на особливу увагу і тому при перевищенні рівня ЕПШ необхідно застосовувати захисні заходи. Слід також враховувати, що деякі види шкідників є шкідливими лише у певні фенофази розвитку культур і саме в ці фази необхідно ретельно слідкувати за їх розвитком та чисельністю.